

سارهای دازی اثربخشی مدیریتی:

کاربرد روش پژوهشی شبکه خزانه در عمل

تألیف:

دکتر حسن دانائی فرد

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

دکتر لیلا مرتضوی

دکتر علی اصغر فانی

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

دکتر عادل آذر

استاد مدیریت صنعتی دانشگاه تربیت مدرس

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور : سازه‌پردازی اثربخشی مدیریتی: کاربرد روش پژوهشی شبکه خزانه در عمل/ تألیف

حسن دانائی فرد ... [و دیگران]

مشخصات نشر : تهران: صفار، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری : ۲۷۲ ص: جدول.

شابک : 978-964-388-428-4

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت : تألیف حسن دانائی فرد، لیلا مرتضوی، علی اصغر خانی، عادل آذر.

یادداشت : کتابنامه.

عنوان دیگر : کاربرد روش پژوهشی شبکه خزانه در عمل.

موضوع : مدیران -- ایران -- روان‌شناسی -- نمونه پژوهی

موضوع : روش شبکه خزانه

موضوع : نظریه سازه شخصیت

شناسه افزوده : دانائی فرد، حسن، ۱۳۴۸ -

رده‌بندی دیگر : ۱۳۹۳ س۲ الف/۲۵/۲۸ HD

رده‌بندی دیوید : ۶۵۸/۴۰۹۰۹۵۵

شماره کتابشناختی : ۳۵۱۸۳۳۳

فهرست نویسی پیش از انتشار: انتشارات صفار

نام کتاب : سازه‌پردازی اثربخشی مدیریتی: کاربرد روش پژوهشی شبکه خزانه در عمل

نویسندگان : دکتر حسن دانائی فرد، لیلا مرتضوی، علی اصغر فانی - دکتر عادل آذر

ویراستار : سیدحسین کاظمی

طرح جلد : فرهاد کمالی

لیتوگرافی : گنج شایگان ☎ ۵۴۰۲۱۸۴

چاپخانه : گنج شایگان ☎ ۵۴۰۳۴۷۸

شمارگان : ۱۱۰۰ نسخه

نوبت چاپ : اول - تابستان ۱۳۹۳

قیمت : ۱۵۰۰۰۰ ریال

ناشر : انتشارات صفار

مرکز پخش : خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه همکف

انتشارات اشراقی ☎ ۶۶۴۰۸۴۸۷ تلفرن ۶۶۴۰۸۰۹

خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه همکف

پخش کتاب بینش ☎ ۶۶۴۹۶۲۹۹

کتابفروشی مرادیان ☎ ۶۶۴۱۵۳۱۰

کتابفروشی صفا ☎ ۶۶۹۷۸۸۴۶

www.saffarpublishing.ir

www.Eshraghi.ir

Email: saffar_publishing@yahoo.com

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۴۲۸-۴

ISBN 978-964-388-428-4

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مدیریت واحد تولید انتشارات صفار: ۰۹۱۲-۱۰۷۳۰۰۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۳	فصل اول: مقدمه و کلیات طرح پژوهش
۱۴	۱-۱ مقدمه
۱۴	۲-۱ بیان مسئله پژوهش
۱۶	۳-۱ بیان‌های نظری موضوع
۱۷	۴-۱ صورت انجام پژوهش
۱۸	۵-۱ پرسش‌های پژوهش
۱۹	۶-۱ اهداف پژوهش
۱۹	۷-۱ قلمرو پژوهش
۱۹	۸-۱ روش‌شناسی پژوهش
۲۰	۹-۱ تعریف واژه‌ها و اصطلاحات پژوهش
۲۱	۱۰-۱ جنبه‌های نوآوری پژوهش
۲۳	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش
۲۴	۱-۲ مقدمه
۲۶	۲-۲ تعریف واژه مدیر
۲۷	۳-۲ ماهیت کار مدیریتی
۳۰	۱-۳-۲ جنبه‌های محتوایی کار مدیریتی
۳۱	۲-۳-۲ جنبه‌های فرایندی کار مدیریتی
۳۳	۴-۲ اثربخشی مدیریتی
۳۵	۱-۴-۲ تعریف اثربخشی مدیریتی
۳۸	۲-۴-۲ رویکردهای مرتبط با اثربخشی مدیریتی
۳۸	۱-۲-۴-۲ رویکرد ساختاری
۳۸	۲-۲-۴-۲ رویکرد رفتاری
۳۹	۳-۲-۴-۲ رویکرد شخصی
۳۹	۴-۲-۴-۲ رویکرد شخص، فرایند و محصول

- ۳۹..... ۵-۲-۴-۲ رویکرد محیطی
- ۴۰..... ۳-۴-۲ نظریه‌های مرتبط با اثربخشی مدیریتی
- ۴۰..... ۱-۳-۴-۲ نظریه‌های رهبری مرتبط با اثربخشی مدیریتی
- ۴۰..... ۱-۱-۳-۴-۲ نظریه‌های ویژگی‌های فردی رهبر
- ۴۲..... ۲-۱-۳-۴-۲ نظریه‌های گروهی یا وظیفه‌ای
- ۴۳..... ۳-۱-۳-۴-۲ نظریه‌های رفتار رهبری
- ۴۴..... ۱-۳-۱-۳-۴-۲ مطالعه دانشگاه ایالتی اوهایو
- ۴۴..... ۲-۳-۱-۳-۴-۲ مطالعات دانشگاه میشیگان
- ۴۵..... ۳-۳-۱-۳-۴-۲ شبکه مدیریت
- ۴۶..... ۴-۱-۳-۴-۲ نظریه‌های اقتضائی رهبری
- ۴۶..... ۴-۱-۳-۴-۲ نظریه موقعیتی رهبری فیدلر
- ۴۷..... ۱-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری مسیر-هدف
- ۴۸..... ۳-۳-۱-۳-۴-۲ رهبری موقعیتی هرسی و بلانچارد
- ۴۹..... ۵-۱-۳-۴-۲ نظریه‌های نوین رهبری
- ۴۹..... ۱-۵-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری
- ۵۰..... ۲-۵-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری کارزماتیک یا فرمند
- ۵۰..... ۳-۵-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری تحولی
- ۵۲..... ۴-۵-۱-۳-۴-۲ نظریه زو (ماده رهبری)
- ۵۳..... ۵-۵-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری پیچیدگی
- ۵۴..... ۶-۵-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری ضمنی
- ۵۵..... ۶-۱-۳-۴-۲ نظریه‌های نشوونامی
- ۵۶..... ۱-۶-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری خدمتگزار
- ۵۷..... ۲-۶-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری اخلاقی
- ۵۸..... ۳-۶-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری معنوی
- ۶۰..... ۴-۶-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری بصیر یا مبتنی بر چشم‌انداز
- ۶۰..... ۵-۶-۱-۳-۴-۲ نظریه رهبری اصیل
- ۶۱..... ۲-۳-۴-۲ سایر نظریه‌های مرتبط با اثربخشی مدیریتی
- ۶۱..... ۱-۲-۳-۴-۲ نظریه نقش
- ۶۲..... ۲-۲-۳-۴-۲ نظریه سیاسی
- ۶۳..... ۳-۲-۳-۴-۲ نظریه فرهنگی
- ۶۴..... ۴-۲-۳-۴-۲ نظریه سیستم/ شبکه
- ۶۴..... ۵-۲-۳-۴-۲ نظریه پیچیدگی رفتاری
- ۶۵..... ۶-۲-۳-۴-۲ نظریه ذی‌نفعان
- ۶۷..... ۷-۲-۳-۴-۲ نظریه شناختی
- ۶۸..... ۵-۲ پیشینه پژوهش در حوزه اثربخشی مدیریتی
- ۶۸..... ۱-۵-۲ پژوهش‌های داخلی

۷۳.....	۲-۵-۲ پژوهش‌های خارجی .....
۹۷.....	۶-۲ پیشینه روش‌های مطالعه اثربخشی مدیریتی .....
۱۱۵.....	فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش.....
۱۱۶.....	۱-۳ مقدمه .....
۱۱۷.....	۲-۳ مبانی فلسفی پژوهش .....
۱۱۸.....	۳-۳ جهت‌گیری پژوهش .....
۱۱۸.....	۴-۳ روش‌های پژوهش .....
۱۱۹.....	۵-۳ صیغه پژوهش .....
۱۱۹.....	۶-۳ تنوع پژوهش‌ها بر مبنای اهداف .....
۱۲۰.....	۷-۳ نوع و راه‌های پژوهش .....
۱۲۰.....	۸-۳ نوع پژوهش بر مبنای اهداف .....
۱۲۰.....	۹-۳ ابزار گردآوری داده‌ها .....
۱۲۱.....	۱۰-۳ نظریه سازه شخصی .....
۱۲۳.....	۱۱-۳ شبکه خزانه و اجزای آن .....
۱۲۳.....	۱-۱۱-۳ مؤلفه اول: عنوان .....
۱۲۴.....	۲-۱۱-۳ مؤلفه دوم: عناصر .....
۱۲۴.....	۳-۱۱-۳ مؤلفه سوم: سازه‌ها .....
۱۲۵.....	۴-۱۱-۳ مؤلفه چهارم: پیوند عناصر به سازه‌ها .....
۱۲۶.....	۱۲-۳ فرایند اجرای شبکه خزانه .....
۱۲۶.....	۱-۱۲-۳ گام اول: انتخاب عناصر .....
۱۲۸.....	۲-۱۲-۳ گام دوم: استخراج سازه‌ها .....
۱۳۳.....	۳-۱۲-۳ گام سوم: اتصال عناصر به سازه‌ها .....
۱۳۷.....	۱۳-۳ جامعه آماری پژوهش .....
۱۳۸.....	۱۴-۳ روش نمونه‌گیری .....
۱۳۹.....	۱۵-۳ حجم نمونه پژوهش .....
۱۳۹.....	۱۶-۳ روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها .....
۱۴۰.....	۱-۱۶-۳ روش کیفی تحلیل شبکه خزانه .....

۱۴۰	..... ۱-۱-۱۶-۳ تحلیل محتوا
۱۴۱	..... ۲-۱۶-۳ روش‌های کمی تحلیل شبکه خزانه
۱۴۲	..... ۱-۲-۱۶-۳ تحلیل خوشه‌ای سلسله‌مراتبی
۱۴۲	..... ۲-۲-۱۶-۳ تحلیل مؤلفه‌های اصلی
۱۴۳	..... ۱۷-۳ روایی و پایایی شبکه خزانه
۱۴۵	..... فصل چهارم: تجزیه و تحلیل اطلاعات
۱۴۶	..... ۱-۴ مقدمه
۱۴۷	..... ۲-۴ تحلیل وضعیت جمعیت شناختی
۱۴۹	..... ۳-۴ تشریح فرآیند اجرای روش
۱۴۹	..... ۱-۳-۴ اجرای مصاحبه و استخراج سازه‌های شخصی
۱۵۲	..... ۲-۳-۴ اجرای مصاحبه و شکل‌گیری سازه‌های ثانویه
۱۵۷	..... ۴-۴ سازه‌های ثانویه و درجه‌بندی آن‌ها
۱۹۶	..... ۵-۴ شبکه خزانه جمعی
۱۹۷	..... ۱-۵-۴ تحلیل توصیفی عناصر و سازه‌های شبکه خزانه جمعی
۲۰۱	..... ۲-۵-۴ رتبه‌بندی عناصر و سازه‌های شبکه خزانه جمعی
۲۰۳	..... ۳-۵-۴ تجزیه و تحلیل خوشه‌ای شبکه جمعی
۲۰۵	..... ۱-۳-۵-۴ تجزیه و تحلیل خوشه‌ای عناصر شبکه خزانه جمعی
۲۰۷	..... ۲-۳-۵-۴ تجزیه و تحلیل خوشه‌ای سازه‌های شبکه جمعی
..... ۲۰۸	..... ۱-۲-۳-۵-۴ بررسی و تحلیل خوشه‌بندی سازه‌های شبکه خزانه جمعی از نظر آماری و نظری
۲۱۵	..... ۶-۴ تجزیه و تحلیل مؤلفه‌های اصلی شبکه خزانه جمعی
۲۲۱	..... فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
۲۲۲	..... ۱-۵ مقدمه
۲۲۲	..... ۲-۵ بحث و نتیجه‌گیری
۲۲۳	..... ۱-۲-۵ اثربخشی کارکردی-وظیفه‌ای
۲۲۵	..... ۲-۲-۵ اثربخشی شخصی-رفتاری
۲۲۸	..... ۳-۲-۵ اثربخشی عملکردی-نتیجه‌ای
۲۳۰	..... ۴-۲-۵ اثربخشی ادراکی-شناختی

- ۲۳۲ ..... ۵-۲-۵ اثربخشی دینی- اخلاقی
- ۲۳۳ ..... ۵-۲-۶ اثربخشی ارتباطی- اجتماعی
- ۲۳۶ ..... ۵-۳-۳ سهم و نوآوری پژوهش
- ۲۳۶ ..... ۵-۳-۱ جنبه محتوایی
- ۲۳۷ ..... ۵-۳-۲ جنبه روش‌شناسی
- ۲۳۷ ..... ۵-۴ رهنمودهای پژوهش
- ۲۳۷ ..... ۵-۱ رهنمودهایی برای عمل
- ۲۳۸ ..... ۵-۲ رهنمودهایی برای نظریه
- ۲۳۸ ..... ۵-۴ رهنمودهایی برای پژوهش‌های آینده
- ۲۳۹ ..... ۵-۵ محدودیت‌های پژوهش
- ۲۴۱ ..... منابع و مآخذ
- ۲۶۵ ..... پیوست‌ها

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۹۹	جدول ۱-۲ خلاصه یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه اثربخشی مدیریتی
۱۳۶	جدول ۱-۳ روش‌های اتصال عناصر به سازه‌ها در شبکه خزانه
۱۳۷	جدول ۲-۳ رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی ایران در سال ۱۳۹۰
۱۴۱	جدول ۳-۳ مشخصات برخی از نرم‌افزارهای شبکه خزانه
۱۴۷	جدول ۳-۴ تحلیلی وضعیت جمعیت شناختی
۱۴۹	جدول ۳-۵ جمعیت آماری مصاحبه‌های پژوهش
۱۵۲	جدول ۴-۴ سازه‌های ثانویه حاصل از تحلیل محتوا
۱۵۸	جدول ۴-۴ رتبه‌بندی سازه‌های پذیرش برنامه‌پذیری - برنامه‌گریزی
۱۵۹	جدول ۴-۵ درجه‌بندی سازه‌های محوری - فردمحوری
۱۵۹	جدول ۴-۶ درجه‌بندی سازه‌های شتاب‌زدگی
۱۶۰	جدول ۴-۷ درجه‌بندی سازه‌های وابستگی - رابطه‌مداری
۱۶۱	جدول ۴-۸ درجه‌بندی سازه‌های کنترلی - نگرانی
۱۶۲	جدول ۴-۹ درجه‌بندی سازه‌های بنیایی - تشخیصی
۱۶۳	جدول ۴-۱۰ درجه‌بندی سازه‌های آینده‌نگری - حال‌نگری
۱۶۶	جدول ۴-۱۱ درجه‌بندی سازه‌های واجد الزامات شغلی - فاقد الزامات شغلی
۱۶۷	جدول ۴-۱۲ درجه‌بندی سازه‌های قاطعیت مدیریتی - تبادل مدیریتی
۱۶۸	جدول ۴-۱۳ درجه‌بندی سازه‌های استقلال مدیریتی - وابستگی مدیریتی
۱۷۰	جدول ۴-۱۴ درجه‌بندی سازه‌های اخلاق‌گرایی - اخلاق‌گریزی
۱۷۳	جدول ۴-۱۵ درجه‌بندی سازه‌های انسان‌گرایی در کار - ابزارگرایی در کار
۱۷۴	جدول ۴-۱۶ درجه‌بندی سازه‌های توانایی در تصمیم‌گیری - ناتوانی در تصمیم‌گیری
۱۷۴	جدول ۴-۱۷ درجه‌بندی سازه‌های رهبری قلب بنیان - مدیریت نیرو بنیان
۱۷۵	جدول ۴-۱۸ درجه‌بندی سازه‌های سازماندهی منابع - پراکندگی منابع
۱۷۶	جدول ۴-۱۹ درجه‌بندی سازه‌های انضباط - آشوب‌زدگی
۱۷۹	جدول ۴-۲۰ درجه‌بندی سازه‌های تعهد - بی‌تفاوتی
۱۸۰	جدول ۴-۲۱ درجه‌بندی سازه‌های مسئولیت‌پذیری - مسئولیت‌گریزی
۱۸۱	جدول ۴-۲۲ درجه‌بندی سازه‌های کارآمدی - ناکارآمدی
۱۸۲	جدول ۴-۲۳ درجه‌بندی سازه‌های خلاقیت - یکنواختی
۱۸۲	جدول ۴-۲۴ درجه‌بندی سازه‌های خوش‌بینی - بدبینی

- جدول ۴-۲۵ درجه بندی سازه پویایی- ایستایی ۱۸۴
- جدول ۴-۲۶ درجه بندی سازه شبکه سازی- جزیره سازی ۱۸۵
- جدول ۴-۲۷ درجه بندی سازه ارتباطات اثربخش- ارتباطات غیر اثربخش ۱۸۶
- جدول ۴-۲۸ درجه بندی سازه مخاطره پذیری- مخاطره گریزی ۱۸۸
- جدول ۴-۲۹ درجه بندی سازه مقبولیت بالا- مقبولیت پایین ۱۸۹
- جدول ۴-۳۰ درجه بندی سازه دین محوری- دنیا محوری ۱۹۰
- جدول ۴-۳۱ درجه بندی سازه فعالیت اجتماعی- انفعال اجتماعی ۱۹۱
- جدول ۴-۳۲ درجه بندی سازه سازمان محوری- خودمحوری ۱۹۲
- جدول ۴-۳۳ درجه بندی سازه انسجام بخشی- تفرقه افکنی ۱۹۳
- جدول ۴-۳۴ درجه بندی سازه خود واقع بینی- خود بزرگ بینی ۱۹۴
- جدول ۴-۳۵ درجه بندی سازه انعطاف پذیری- انعطاف ستیزی ۱۹۵
- جدول ۴-۳۶ درجه بندی سازه ته انمندسازی- منفعل سازی ۱۹۶
- جدول ۴-۳۷ تحلیل وضعیت خریک عناصر شبکه خزانه جمعی ۱۹۸
- جدول ۴-۳۸ تحلیل وضعیت سازه های شبکه خزانه جمعی ۱۹۹
- جدول ۴-۳۹ نتایج آزمون فریدمن مربوط به عناصر شبکه خزانه جمعی ۲۰۱
- جدول ۴-۴۰ اولویت بندی عناصر شبکه خزانه جمعی ۲۰۱
- جدول ۴-۴۱ نتایج آزمون فریدمن مربوط به عناصر شبکه خزانه جمعی ۲۰۲
- جدول ۴-۴۲ اولویت بندی سازه های شبکه خزانه جمعی ۲۰۲
- جدول ۴-۴۳ خوشه بندی سازه های شبکه خزانه جمعی بر اساس تحلیل خوشه ای ۲۰۷
- جدول ۴-۴۴ خلاصه فرایند تحلیل خوشه ای سازه های شبکه خزانه جمعی از نظر فراوانی بر اساس نرم افزار SPSS ۲۱۰
- جدول ۴-۴۵ آزمون توزیع دو جمله ای مربوط به میزان انطباق میان مردمی و خوشه ۲۱۱
- جدول ۴-۴۶ فراوانی نظرات خبرگان در مورد تأیید جایگاه سازه های هر خوشه ۲۱۳
- جدول ۴-۴۷ خوشه بندی سازه های شبکه خزانه جمعی بر اساس نظر خبرگان ۲۱۴

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱-۳ پیاز فرایند پژوهش	۱۱۶
نمودار ۱-۴ نمودار دندوگرام تحلیل خوشه‌ای شبکه خزانه جمعی بر اساس نرم‌افزار WebGrid	۲۰۴
نمودار ۲-۴ نمودار دندوگرام تحلیل خوشه‌ای سازه‌های شبکه خزانه جمعی بر اساس نرم‌افزار spss	۲۱۰
نمودار ۳-۴ تحلیل مؤلفه‌های اصلی شبکه خزانه جمعی	۲۱۶
نمودار ۴-۴ نقشه مؤلفه‌های اصلی PC1 و PC2	۲۲۰
نمودار ۵-۴ مدل استخراج شده از پژوهش	۲۲۳

فهرست نگاره‌ها

عنوان	صفحه
نگاره ۱-۳ تصویر بخشی از مدل مفهومی شبکه خزانه	۱۳۳
نگاره ۱-۴ شبکه خزانه مصاحبه‌شده	۱۵۱
نگاره ۲-۴ شبکه خزانه جمعی	۱۹۷

پیشگفتار

هر نحله یا نگاه فلسفی به عالم و پدیده‌های آن دارای نوعی هستی‌شناسی است؛ یعنی دارای نوعی برداشت خاص از واقعیت است. به عبارت دیگر، در پیوستار عینی-ذهنی واقعیت از ادعای هستی‌شناسی ویژه‌ای برخوردار است. برخی نگاه‌ها یا پارادایم‌های فلسفی، مدعی‌اند که عالم و پدیده‌های آن خواه فیزیکی و خواه اجتماعی، جدای از آگاهی ما از آنها وجود دارند. به سخن دیگر، عالم را پُر از متغیر به ما تحویل داده‌اند به این تعبیر که خداوند بزرگ، عالم را با تمام محتویات آشکار و نهان آن خلق کرده و فلسفه و مابود پژوهشگران و پژوهش صرفاً کشف آن محتویات و روابط علی میان آنهاست. بر این اساس، دانش از چنین جهانی، نوع ویژه‌ای از معرفت‌شناسی (شناخت‌شناسی) است که می‌شود که بر اساس آن، رابطه سوژه و ابژه رابطه‌ای عینی و بی‌طرفانه است و پژوهشگری تواند در باب چیستی عالم و پدیده‌های عینی، دانشی عینی و قابل انتقال تولید کند. ای قضاوت در مورد چنین دانشی نیز معیارهایی وجود دارد (برای مثال روایی و پلی‌مورفی نظریه بگیرید). دانش تولیدی در قاموس چنین پارادایمی به سبک و سیاقی خاص اعمالی می‌شود (در قالب نمودار، فرمول، نظریه‌های علی و ...). بر این اساس، روش‌شناسی نیز در پرتو چنین شناخت‌شناسی‌ای ضرورت می‌یابد (برای مثال روش‌شناسی‌های آزمایشی (تجربی)، همبستگی و پیمایشی را در نظر بگیرید). بعلاوه، ارزش‌شناسی، زبان پژوهشی و هر یک از این‌ها پراکسیولوژی خاصی در این نحله فلسفی محمل بحث خواهد بود.

از سوی دیگر، برخی پارادایم‌های فلسفی مدعی‌اند که ما واثق‌الیمی نهی بوده‌ایم که خود آن را پر از معنا کرده‌ایم، وجود هستی‌ها در عالم به نظر معنایی است که ما به آن داده‌ایم. همه آنچه در عالم وجود دارد معناست و خالق آن سازگار هستند. از اینرو، شناخت‌شناسی این پارادایم با نحله اول کاملاً متفاوت است. در افراشی‌ترین حالت این نحله فلسفی، هیچ دانشی قابل انتقال نیست و هر دانشی نسبی است و برای فردی که آن را تجربه می‌کند دانشی واقعی محسوب می‌شود. معیارهای قضاوت در مورد دانش تولیدی و نحوه بازنمایی آن در این پارادایم نیز از نحله نخست متفاوت است. نظریه سازه شخصی جرج کلی مدعی است هر فرد، عالم را به سبک و سیاق خود تجربه می‌کند و معنای خاص خود را به آن تجربه می‌دهد. این نظریه که پایبند نحله فلسفی تفسیری و ساخت‌گرایی اجتماعی است نوعی روش‌شناسی برای تولید این معانی ارائه کرده است که

"شبکه خزانه" نامیده می‌شود. این روش‌شناسی که حالتی کیفی- کمی دارد مدعی است که می‌تواند شبکه خزانه معانی که افراد به یک ابژه مطالعاتی می‌دهند را احصاء کند.

این کتاب پژوهشی حاصل یک پژوهش دانشگاهی بر اساس روش‌شناسی شبکه خزانه است. ابژه مطالعاتی آن، اثربخشی مدیریتی است. پیش‌فرض پژوهشگران بر این مبنا بوده است که اثربخشی به عنوان "میزان رسیدن به اهدافی نظیر فروش، سود و درآمد" صرفاً یک معیار غالب است و به نظر می‌رسد معانی دیگری را نیز در بر دارد. در این راستا، پژوهشگران نظومه‌ای از سازه‌های ذهنی مدیران در باب اثربخشی مدیریتی ارائه داده‌اند. هدف از انتشار این اثر پژوهشی صرفاً آشنایی عملی پژوهشگران رشته‌های علوم اجتماعی به طور خاص و مدیریت به طور اخص با این روش پژوهشی بوده است. بی‌تردید ممکن است بر این نواندیشی مترتب باشد؛ زیرا نخستین پژوهش بر اساس روش شبکه خزانه در داخل کشور پیش از این است و امید می‌رود پژوهش‌های آتی بتوانند بلا دقت، صحت و قوت بیشتری انجام و به‌کار ببرند. برای فهم عملی این پژوهش تلاش شده است عیناً پژوهش انجام شده منتشر شود تا خوانندگان بتوانند عملاً با نوع اهداف و پرسش‌های پژوهش، ادبیات پژوهش، نحوه انجام تحلیل‌های کیفی و کمی و نتیجه‌گیری از یافته‌های بدست آمده آشنا شوند.

حسن دانایی فرد

لیلا مهرتضوی

علی اصغر فانی

عادل آذر